

דיון בוועדה לבטחון לאומי בכנסת על היערכות הממשלה ל"ג בעומר תשפ"ג במירון

הוועדה לבטחון לאומי בכנסת התכנסה לדיון על היערכות גופי הממשלה והגופים הקשורים להילולת הרשב"י במירון השנה ■ השר הרב פרוש: "הודעת ההתפטרות שלי שרירה; אם לא יהיו לי הסמכויות לא אהיה השר האחראי" ■ ח"כ הרב ישראל אייכלר: "יש לגשת להילולא בחרדת קודש – לאפשר פיזור מתחמי החוגגים על כל ההר" ■ הפרויקטור הרב דייטש ציין: "אם זה לא יסתדר ב-24 שעות הקרובות, אני אמליץ לשר למשוך את ידו" ■ נציג המטרה: "הפרויקטור הוא זה שמוביל את האירוע, יש לוודא שהמפיק עומד בכל הסיכומים"

מאת דוד שמואלי

הוועדה לבטחון לאומי

בכנסת, בראשות ח"כ צביקה פוגל, התכנסה לדיון ראשון על היערכות גופי הממשלה והגופים הקשורים להילולת הרשב"י במירון השנה. בדיון השתתפו שר ירושלים ומסורת ישראל, הרב מאיר פרוש, יו"ר ועדת העבודה והרווחה, ח"כ הרב ישראל אייכלר, פרויקטור מירון, הרב יוסף דייטש, מנכ"ל משרד ירושלים, מר אסף יזרי, נציגים ממשדרי הממשלה והגופים השונים, ח"כ אלמוג כהן, וח"כ הרב סימיון מושיאשוילי.

יו"ר הוועדה, ח"כ פוגל אמר בפתיח הדיון כי "אנו נמצאים זמן מועט לפני הילולת הרשב"י במירון. האירוע הזה הוא האירוע האזרחי הגדול בישראל. לפני

כשנתיים התרחש אסון נורא שם נהרגו 45 אנשים ונפצעו למעלה מ-150 ואסור שהדבר הזה יחזור. האירוע בשנה שעברה עבר בש"קט יחסי אבל זה לא פותר אותנו מלהתכונן לאירוע ולעבור אותו בצורה הטובה ביותר".

שר ירושלים ומסורת ישראל, הרב מאיר פרוש פרס בהרחבה בפני הוועדה את השתלשלות האירועים, מהמשא המתן למינוי שלו, ועד להחלטה על התפטרות מתפקיד השר הממונה. הוא ציין כי לפני הקמת הממשלה, עת שפורסם כי שר מטעם יהדות התורה יכהן כשר האחראי על אירועי ההילולא במירון, מיהרו במשרד לשירותי דת ובמרכזן הארצי למקומות הקדושים לח"הרב פרוש, "התברר כי מפיק האירוע שניהל גם בשנה שעברה את האירוע, אינו כפוף למשרדנו

שהסכם יכול את ידיו של השר שימונה.

"בפגישה שהתקיימה בבית יחד עם הרב דייטש, נועדנו עם אנשי המשרד לשירותי דת, נאמר לי מפורשות שלא נחתמו הסכם עם מפקד ההילולא, ולא סגרו מים מפקד לאירוע. אחרי שבו עיים קבלנו עזויות על פעילות במירון, יצרנו קשר עם המשרד לשירותי דת, והשיבו לנו שזה לא משמעותי ואינו מחייב לגבי ההמשך", סיפר השר הרב פרוש לחברי הכנסת.

בהתייחס להחלטתו על ההתפטרות הסביר כי במשך השנה הניהול השוטף של אתר הרשב"י הוא בידי המרכז למקומות הקדושים. אתמול הוסיף הרב פרוש, "התברר כי מפיק האירוע שניהל גם בשנה שעברה את האירוע, אינו כפוף למשרדנו

אלא הוא כפוף למרכז למקומות הקדושים במשרד הדתות. במצב זה, שאני נושא באחריות לאירוע מבלי שהסמכויות בידי, אני מודיע שמכתב שלי לראש הממשלה על ההתפטרות שרירי וקיים, ואם לא יהיו לי הסמכויות, אני לא השר האחראי".

ח"כ הרב ישראל אייכלר נשא דברים מרגשים בוועדה לבטחון לאומי, לקראת ההילולא במירון. "אני מדבר בשלושה כובעים, אחד כחבר וועדה החרד לקראת אירועי ל"ג בעומר. אני רוצה שאחרי ההילולא נוכל לעשות ישיבת סיכום ולברך על ההצלחה הגדולה. הכובע השני הוא כבנו של אבי ז"ל שהיה אחראי על המ"קום הקדוש במשך חמישים שנה. אני זוכר היטב איך שהיה קורא לשמור על מעברים פתוחים. הוא עשה זאת בשיתוף פעולה נריר עם כולם, ובהקפדה על כך שאף שוטר לא נכנס לציון רק סדרנים אזרחיים".

"ובכובע השלישי, הקשה ביותר: גיסי הרב חנוך סלוד זצ"ל הסתלק באסון הנורא במירון לפני שנתיים. קשה לתאר ולהיזכר בפרטי האסון, ובטרגדיה הנוראה שעברה על המשפחה, על האלמ"נה והיתומים, ואת זה אני מכפיל ב-45 משפחות. מדובר בטרגדיה מזועזעת. וכשאני יושב פה עם האחראים על ההילולא הקרובה, אני מתפלל שיזכו לצלוח את האירועים בשלום כפי שעברו במשך 90 שנים. מתרע"א עד תשפ"ב".

"אני רוצה לתת גיבוי מלא לידידי השר הרב מאיר פרוש. לא בגלל שהוא חבר מפלגתי, כי אני באופן אישי אמרתי לו 'מה אתה עושה? לאן אתה נכנס?' אתה הולך לתוך אירוע שרוב הסיכויים שיכשל, הרי רק בש"נה שעברה ראינו את הקריסה הגדולה, שאנשים הובלו כצאן ובקר, במסלולים צרים, תוך אלימות שוטרים, ואחר כך הגיעה ההתפרצות הגדולה שפירקה את כל המחסומים. משום מה דווקא אחרי זה נהיה יותר שקט. כי אי אפשר להסליל אלפי אנשים למ"סלול אחד".

"אחד הדברים שאמר הרב יוסף דייטש, הממונה לפרויקטור של מירון, היא הדרישה לפזר את האנשים על כל ההר. יש בהר המון מקום. אסור לקבץ את כולם לנקודה קטנה ליד מבנה הציון. אם היו מפצלים את ההר למספר נקודות של הדלקה, היו מצילים

חיים. כששאלתי למה לא עושים את זה? אמר לי אחד האחראים, אני לא רוצה לקחת אחריות על כל ההדלקות. ובשביל זה ריכזו את כולם לאזור ההדלקה בתר לדות אהרן, והתוצאה ידועה. שבוע לפני האסון הנורא הייתי במירון, ושמעתי מאחד מאנשי השטח שאמר לי 'אני חרד על כל שעה שהאירוע הזה יעבור בשלום' ולצערנו ניבא וידע מה ניבא".

ח"כ הרב אייכלר סיים את נאומו: "אני שוב מברך את הרב פרוש והרב דייטש שלקחו על עצמם את העול הזה, ומביע את תחושות ההחמצה על הנסיגות לפזר ולקחת מהם את הסמכויות. אנו חרדים לקראת הבאות, ומתפללים שכולם יגיעו בשלום, ויחזרו בשלום, ותפילותיהם ישפיעו טובה וברכה על כל עם ישראל".

הרב יוסף דייטש, פרויקטור מירון, אמר כי מדובר באירוע הכי מסובך במדינת ישראל כאשר צל האסון מרחף מעל. לדבריו יש ריבוי של לוקחי חסות וקשה מאד לקחת אחריות כאשר בהובלת האירוע אין סמכויות. "קיימת למעלה מ-100 פגישות וראיתי שיש נכונות עזה לעזור ולסייע. שנה שעברה האירוע אמנם היה בטוח אך היתה חסרה השמחה. אם נשים את האגו שלנו בצד ונעבוד בשיתוף פעולה אזי יצא הטוב ביותר. כולי תקוה שראש הממשלה וגופים נוספים יכנסו לתמונה בסוף היום. תנו לנו לעבוד על מנת שהאירוע יצליח". הרב דייטש ציין, "אם זה לא יסתדר ב-24 שעות הקרובות, אני אמליץ לשר למשוך את ידו. אם יסחבו אותנו עכשיו, אני אגיד לשר שאני לא יכול להמשיך".

רפ"ק שמואל פיאמנטה, משרת ישראל, אמר כי חודשיים לפני האירוע אין מתווה ושום דבר אופרטיבי לא הוחלט, כאשר לעומת שנים עברו שבתקופה זו הכוחות כבר היו בשטח להכנות במתחם. "האחריות של הפ"רויקטור והשר צריכה להיות על כלל האירועים ולא רק על ההדלקה. בשנה שעברה היו בעיות קשות מאד כאשר הגשנו דרישות למפיק וכל אחד גלגל אחריות אחד לשני. אני מקווה שהפעם יהיה גורם אחד שנוכל לקבל ממנו תשובות ומענה. בנוסף, טרם הוסדר מהו הבסיס החוקי שאני חנו פועלים באירועים הללו. יש פערים מהותיים וחיבת שתהיה

הסדרה של גורם אחד בלעדי". חברו לארגון סנ"צ ברק ערר סי, הוסיף כי "ללא תכנית מבצעית המשטרה אינה יכולה לגזור שום משמעות כלכלית ומבצעית לאירוע. הפרויקטור הוא זה שעובד מולנו ויש לוודא שהמפיק עומד בכל הסיכומים. אנחנו בעד פיזור האירועים בהילולא".

טפסר משנה אוסקר פוקס, כבאות והצלה, ציין כי "כוחות של שירות הכבאות וההצלה נמצאים מינואר במירון אבל 70% מוקם לקראת ההילולא ולכן יש צורך בתמונה. על הגשת הבקשות לתיאום האירועים, הסדרת התניינים ומתחמי הלינה להיות מוגשים מספיק זמן מראש על מנת שיאושרו".

צביקה סלור, הפרויקטור בשנה שעברה, הסביר כי כל הדברים שנעשו לא טוב בהילולא בשנה שעברה הם בהישג יד לש"פר אותם וניתן ליישם הרבה מאד לקחים משנה שעברה. לדבריו המתווה הוא טוב ואפשר לתקן אותו בנקודות ביניהם: הכשרת מתחמי אירועים ומשפחות, שייכות לציבור בחניונים ובהילולא וזרימת האירוע ללא עצירות מיותרות.

ק' פטל, מנכ"לית המועצה האזורית מרום גליל, אמרה כי לכולם ברור שיש צורך במנהלית משותפת לכל הגופים. היא הזהירה כי למועצה אין ביטוח על מכלול האירועים ולמרות פניות חוזרות ונשנות בנושא לא התקבל מענה. היא ציינה כי "השיטור המועצתי החדש הינו כוח מש"מעותי שנותן מענה בנושאים של רוכלות ולינה שלא כחוק".

עו"ד איגי פז, משרד המש"פטים, אמר כי "המשרד ייתן את כל הכלים לצורך קידום מתווה להילולא והחקיקה שאמורה ליישם אותו, ואילו בנושא פתרון לסוגיית הביטוח יש צורך כי הד"רג המדיני ייתן את דעתו עליה".

רן שדמי, משרד התחבורה והבטיחות בדרכים, ציין כי "הנר"ש המרכזי הוא חוות הנוסע במהלך הנסיעה שצריך להגיע להר עם שהיה קצרה מאד בנקר"דות הוויסות".

יו"ר הוועדה, ח"כ פוגל, אמר בסיום הדיון: "אנחנו בקצה הזמן ואנחנו נעשה הכל כדי שהאירוע יצא לפועל ויצליח. אבל לא ניקח סיכונים בחיי אדם. נקיים סיור וישיבת מעקב. אני לא רוצה להגיע להמלצה שאסור לקיים את האירוע".